

Серія «Ідеї та Історії»

Заснована в 2007 р. Випуск 13

Маріуш Машкевич

**Східна польська політика у XX — на початку XXI ст.:
концепції та інтерпретації**

**Польський
Інститут
Київ**

Переклад і наукове редагування книги здійснені
за підтримки Польського Інституту в Києві.

Mariusz Maszkiewicz

**Polska Polityka Wschodnia
i Ukraina
(1990–2010)**

Warszawa

**Інститут міжнародних відносин
Київського національного університету імені Тараса Шевченка**

Маріуш Машкевич

**Східна польська політика
у XX — на початку XXI ст.:
концепції та інтерпретації**

Київ
Ніка-Центр
2015

УДК 930
ББК 63
М38

Переклад з польської та наукова редакція:
Сергій Серяков, канд. іст. наук

Машкевич М.

М38 Східна польська політика у XX — на початку XXI ст.: концепції та інтерпретації / Маріуш Машкевич ; пер. з польськ. — К. : Ніка-Центр, 2015. — 312 с. — (Серія «Ідеї та Історії»; вип. 13).

ISBN 978-966-521-665-0

В книзі відомого польського дипломата, соціолога та громадського діяча розглядаються головні ідейні витоки, засади і тенденції розвитку східної політики Республіки Польща у XX — на початку XXI ст. Окрема увага приділяється аналізу рецепції польської східної політики в українських публікаціях політичного і суспільного профілю (в широкому значенні цього поняття).

Монографія, автор якої досліджує питання безпеки й ідентичності крізь призму державного інтересу країни, ставить перед політичною та інтелектуальною елітою України низку вкрай важливих питань, від відповіді на які залежить майбутнє Української Держави. Аналізуючи співвідношення безпеки та ідентичності в системі державних інтересів, автор робить висновок, що виникнення дисбалансу між безпекою та ідентичністю «у більшості випадків призводить до початку конфліктів» і виступає своєрідним чинником анархії у міжнародних відносинах

Для широкого кола читачів, які зацікавлені історією політичних ідей та перебігом відносин між Польщею та її східними сусідами.

**УДК 930
ББК 63**

В оформленні обкладинки використано:

Обкладинка одного з номерів часопису «Культура» Ежи Гедройця

Роман Дмовський у США, 1918 р.

Юзеф Пілсудський та Симон Петлюра у Вінниці, 1920 р.

«Колонії для Польщі!» — плакат «Морської і колоніальної ліги», 1938 р.

Войцех Ярузельський та Лех Валенса — гості польського Сенату, 1989 р.

Лех Качинський та Віктор Ющенко під час вшанування пам'яті жертв більшовицьких репресій у Бродах, 2009 р.

© Mariusz Maszkiewicz, 2015

© Переклад, наукова редакція. С. Серяков, 2015

© Серія «Ідеї та Історії». Видавництво «Ніка-Центр», 2007

© «Ніка-Центр», 2015

ISBN 978-966-521-665-0

ISBN 978-966-521-459-5 (Серія «Ідеї та Історії»)

ЗМІСТ

Безпека та ідентичність як основи національної державності (<i>Микола Дорошко</i>).....	7
--	---

ПЕРЕДМОВА.....	11
----------------	----

НАРИС НАЙВАЖЛИВІШИХ ІДЕЙ І КОНЦЕПЦІЙ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ПОЛЬСЬКОЇ СХІДНОЇ ПОЛІТИКИ

ВСТУП — критерії, терміни і головні осі суперечок.....	24
ПЕРЕДІСТОРІЯ — безпека і ідентичність у Другій Речі Посполитій	49
ЯГЕЛЛОНСЬКА ТЕЧІЯ	58
Вступ	58
Федераційна концепція.....	63
«Міжмор'я» versus «Mitteleuropa»?	68
Федералізм крайовців	71
Колоніальна концепція	76
ПЯСТІВСЬКА ТЕЧІЯ.....	79
Неопанславизм у більшовицькій інтерпретації	84
Концепція безатомної сфери	98
ЄВРОАТЛАНТИЧНА ТЕЧІЯ	105
«Східні» концепції у середовищах демократичної опозиції 1970– 1980-х рр.....	115
Конфедерація незалежної Польщі — ідея «Міжмор'я».....	121
Ініціативи, пов'язані з «Міжмор'ям» і «федераціонізмом»/ «федералізмом»	123
МІЖ «ФІНЛЯНДИЗАЦІЄЮ» І ПРИНЦИПОМ «ДВОХ ДОРІГ» ...	132
СХІДНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ГРА У ПОЛЬСЬКУ БЕЗПЕКУ	160
ПІДСУМКИ	173

ІНТЕРПРЕТАЦІЇ І КОНТЕКСТИ ПОЛЬСЬКОЇ СХІДНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНСЬКИХ ПУБЛІКАЦІЯХ

ВСТУП.....	176
БІЛЯ ВИТОКІВ ПОЛІТИЧНИХ ІНТЕРПРЕТАЦІЙ	181
ГРАНИЦІ ТА ПРОСТОРИ УКРАЇНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ.....	202

ПОЛЬЩА В УКРАЇНСЬКИХ КОНЦЕПЦІЯХ БЕЗПЕКИ	222
ПОМАРАНЧЕВА ІДЕНТИЧНІСТЬ vs. БЛАКИТНА БЕЗПЕКА? ...	262
ПІДСУМКИ	280
 ВИСНОВКИ	 290
 БІБЛІОГРАФІЯ.....	 293
Часописи	293
Література	295
 ПОКАЖЧИК ІМЕН	 305